

۱۰+۱۰+۱۰+۱۰ نکته درباره پادشاه فوتبال

«پله» مردی بود که فوتبال را از ورزش تبدیل به هنری زیبا کرد و با او شماره ۱۰ نماد بهترین ها شد

در این مطلب ناگفته‌هایی درباره این ورزشکار فراموش نشدنی می‌خوانید

سید مصطفی صابری | روزنامه‌نگار

پرونده

چند بازیکن کنار یک تخته نشسته و راه‌های رسیدن به دروازه حریف را مرور می‌کنند. هر کسی یک پیشنهاد برای رسیدن به گل دارد. تا این که بازیکن سیاه پوست از بین‌شان بلند می‌شود و راه‌حلی ساده مطرح می‌کند: «توپ رو بدین به من، خودم همه رو در بیل می‌کنم و گل....» این‌ها توصیفی از سکانس جذاب فیلم «فرار به‌سوی پیروزی» با بازی ستاره‌های معروف فوتبال مثل پله، بابی مور، آردیلس و بازیگران معروف سینما مثل استالونه، مایکل کین و... بود. راستش بچه‌های امروز مسی و رونالدو را دوست دارند، بچه‌های دیروز ژاوی، زیدان و بکام، قبل‌تر مارادونا و ماتئوس، اما ز نسلی که بازی‌های پله را به‌خاطر داشته باشد کمتر کسی سراغ داریم؛ هر چند دلیل نمی‌شود او را نشناسیم، چون هر چهار سال یک بار که جام جهانی سر می‌رسید در مستند‌های ورزشی و برنامه‌های فوتبالی نام او به‌میان می‌آمد و گوشه‌هایی از هنر‌نمایی‌اش را می‌دیدیم، کسی که بازی‌هایش جادوی مارادونا، ظرافت‌های زیدان، سرعت

کریس رونالدو، نبوغ و تکنیک مسی و حتی جلوه‌هایی از بازی هوشمندانه و بازی‌سازی امثال ژاوی و ماتئوس را داشت. در عین حال شروع رفاقت خیلی از ما با پله نه تماشای فوتبال که از یک جمعه خاص در دهه شصت شروع شد. زمانی که تلویزیون بعد از کلی تبلیغ و انتظار «فرار به‌سوی پیروزی» اثر جان هیوستون را پخش کرد. فیلمی که داستان مسابقه فوتبال بین اسرای متفقین با افسران آلمانی در جنگ جهانی دوم بود. همان فیلمی که در پاناش تیم اسرایی خیال فرار بین دو نیمه می‌شوند و می‌خواهند به‌مین برگردند تا آلمان‌ها را شکست بدهند. در این فیلم پله بارها مصدوم شده بود؛ داور تعددا خطاهای متعدد روی او را اعلام نمی‌کرد؛ اما لحظات پایانی سانسری به او رسید و در حالی که دستانش روی دنده مصدومش بود با یک برگردون زیبا گل پیروزی را زد. من هیچ وقت بازی کاملی از پله را ندیدم، اما با همین فیلم بیشتر از قبل عاشق فوتبال شدم روی زمین سفت کوچه‌بارها قیچی برگردون به‌سبک پله را تمرین کردم، آرنج دستم زخمی شد، بارها کمرم حین فرود در درگرفت اما برایم مهم بود مثل پله ضربه بزنم و این تنها بخشی از داستان الهام‌بخشی‌های او برای فوتبال‌دوستان بود. پله فقط برای بچه‌های خیابان دلیل فوتبال دوستی نبود؛ او دلیلی برای فوتبالیست شدن خیلی از ستاره‌ها بود؛ از رونالدو و ریوآلدو تا کاکا و نیمار. شاید بازی‌های پله را ندیدیم اما او در ساق شاعر فوتبال رونالدینیو تکرار شد؛ در گل‌های روماریو، در شغفی که به‌به‌توبعد از گلزنی داشت. در این پرونده به یاد او ۱۰ نکته ز زندگی، ۱۰ نکته از فوتبال، ۱۰ توصیف زیبا از او را مرور می‌کنیم و بخش ویژه مطلب ما روایتی است اختصاصی از مسعود معینی، فوتبالیست پیش کسوتی که روزی برابر پله، بازی و حرف‌های پله را بعد از بازی برای هم تیمی‌هایش ترجمه کرد. با این پرونده خواندنی همراه ما باشید.

۱۰ نکته از رکوردهای پله

کار نمی‌کنیم، می‌خواهیم پله را ببینیم.»

او هیچ وقت در یک باشگاه بزرگ و مشهور در سطح جهانی بازی نکرد. سانتوس برزیل و یک باشگاه معمولی در آمریکا مقاصد فوتبالی او بودند. مهم‌ترین همبازی غیر برزیلی‌اش بکن بائر اسطوره فوتبال آلمان بود.

بعد از فوتبال هم سمت موسیقی رفت، هم اجرای برنامه، در یکی از برنامه‌هایش برای مارادونا شعر خواندو گیتار نواخت. باین همه میانه‌اش چندان با مارادونا خوب نبود. چون پله معتقد بود بهترین تاریخ است و مارادونا هم این عنوان را شایسته خودش می‌دانست. طرفداران مارادونا معتقدند حضور و نفوذ برزیلی‌ها در فیفا باعث شده این نهاد به دفعات عنوان بهترین بازیکن تاریخ را به پله بدهد. مارادونا هم از هالائو رئیس وقت فیفا که هموطن پله بود دل خوشی نداشت. بعدها پله کل کل‌های زیادی با مسی بر سر این که چه کسی بهترین است، داشت.

پله با حضور در فیلم «فرار به‌سوی پیروزی» موفق‌ترین تجربه سینمایی‌اش را تجربه کرد. استالونه سال‌ها بعد اعتراف کرد که در پشت‌صحنه و حین مهار یکی از شوت‌های پله انگشتش شکسته. هر چه سینما در ماندگاری و محبوبیت پله نقش داشت، حضورش در دنیای سیاست، محبوبیت بین‌المللی او را خدشه‌دار کرد. او مدت‌ها وزیر ورزش برزیل بود. برزیلی‌ها چندان با عملکردش مشکلی نداشتند، اما طرفدارانش در مقایسه با شخصیت عصیانگر مارادونا، حضور پله در قدرت و سیاست را نپسندیدند.

پیراهن شماره ۱۰ او در باشگاه سانتوس برای همیشه با یگانی شده و هیچ بازیکنی این شماره را نخواهد پوشید.

بعد از فوتش و تا لحظه نوشتن این مطلب، مادر ۱۰۰ ساله پله از فوت‌اوبی خبر است.

۱۰ اظهار نظر جالب درباره «پله»

پله، اسطوره فوتبال برزیل که روز پنج شنبه در سن ۸۲ سالگی درگذشت، در طول زندگی‌اش بارها تحسین دیگر بازیکنان و چهره‌های این بازی را برانگیخت. در ادامه مجموعه‌ای از به یاد ماندنی‌ترین نقل‌قول‌ها درباره برنده سه‌دوره جام جهانی از زبان فوتبالیست‌های مطرح جهان آورده شده است.

۱ کارلوس آلبرت تورس (یکی از بهترین مدافعان تاریخ فوتبال و کاپیتان تیم ملی برزیل در جام جهانی ۱۹۷۰): «راز بزرگ او باده‌نوازی بود. کارهایی که او انجام داد در یک لحظه بود. او در ک فوق‌العاده‌ای از بازی داشت.»

۱ رکورد گلزنی پله که ۱۲۷۹ گل در ۱۳۶۳

بازی است و در گینس هم ثبت شده مورد تایید فدراسیون آمار و ارقام فیفا نیست چون بازی‌های دوستانه زیادی در آن لحاظ شده است.
۲ پله تنها بازیکنی است که قهرمان ۳ دوره جام جهانی شده است. آن‌هم در شرایطی که در سه دوره ستاره تیم‌اش بوده است.

۳ در جام ۱۹۷۰ رقیب برزیل در فینال تیم سراسر دفاعی و خاص ایتالیا بود که با بازی شگفت‌انگیز ۴-۱ برزیلی‌ها با زمین‌گیر شدو راحت شکست خورد. یکی از یک‌طرفه‌ترین فینال‌های تاریخ که بازی چشم‌نواز پله در آن به‌یادماندنی است.

۴ پله هیچ وقت بازیکن سال جهان نشد. در حالی که این جایزه در تمام سال‌های فوتبال او اهدا می‌شد. اما ماجرا از این قرار است که در آن سال‌ها فقط به بازیکنانی اهدا می‌شد که در لیگ‌های اروپایی حاضر بودند.

۵ پله فوق‌ستاره تمام دوران‌ها بود اما هیچ وقت رکورد پیراهن شماره ۱۰ او در باشگاه سانتوس برای همیشه با یگانی شده و هیچ بازیکنی این شماره را نخواهد پوشید.

۱۰ بعد از فوتش و تا لحظه نوشتن این مطلب، مادر ۱۰۰ ساله پله از فوت‌اوبی خبر است.

قرار داده‌ها را نزد. در این روزها که کریس رونالدو بابت هر سال قرار است از النصر ۲۰۰ میلیون یورو بگیرد بدنیست بدانید آخرین رقم قرار داد پله با تیم آمریکایی‌اش فقط دو و نیم میلیون دلار بود. البته تورم و ارزش پول متفاوت این دو مقطع را هم لحاظ کنید.

۶ پله بیشترین تعداد هت‌تریک را در تاریخ فوتبال دارد یعنی ۹۲ هت‌تریک. خب حضور در لیگ غیر دفاعی و جذاب برزیل شاید در این رکورد استثنایی بی‌تاثیر نبوده.

۷ پله زمانی که ۱۷ سال و ۲۴۴ روز داشت در نیمه‌نهایی جام جهانی ۱۹۵۸ در فرانسه هت‌تریک کرد. این اتفاق پنج روز پس از آن افتاد که وی به جوان‌ترین گلزن تاریخ جام جهانی تبدیل شده بود. در همان جام یک‌رکورد دیگر هم به جا گذاشت و در فینال مقابل سوئد دو گل به ثمر رساند و با ۱۷ سال و ۲۴۹ روز به جوان‌ترین گلزن تاریخ فینال‌های جام جهانی تبدیل شد.

۸ او بازیکن وفاداری هم برای سانتوس بود

چرا که طی سال‌های ۱۹۵۶ تا ۱۹۷۵ به مدت ۱۹ سال برای این تیم به میدان رفت. طی این مدت پله با سانتوس شش مرتبه قهرمان لیگ برزیل شد، دو بار کوپا لیبرتادورس را فتح کرد و دو مرتبه هم به عنوان قهرمانی جام بین‌قاره‌ای دست یافت.

۹ پله سال ۱۹۹۹ از طرف کمیته جهانی المپیک لقب ورزشکار قرن را گرفت. یعنی بهترین در تمام رشته‌ها و همین موضوع برای درک جایگاه او در ورزش و به خصوص فوتبال کافی است.

۱۰ در اواخر قرن بیست و یکم پله به انتخاب مجله «تایم» جزو ۱۰۰ شخصیت مهم قرن جا گرفت. یعنی در میان تمام اثرگذاران بر دنیایی که می‌شناختیم.

معنای بازی کردن برای خداست.»

۷ فرنس پوشاکاش: «بزرگ‌ترین بازیکن تاریخ دی استافانو بود. من از طبقه‌بندی پله به‌عنوان بازیکن خودداری می‌کنم، او بالاتر از این بود.»

۸ کریستیانو رونالدو: «پله بهترین بازیکن تاریخ فوتبال است و تنها یک پله وجود خواهد داشت.»

۹ یوهان کرایف: «پله تنها فوتبالیستی بود که از مرزهای منطق فراتر رفت.»

۱۰ نیمار: «قبل از پله، ۱۰ فقط یک عدد بود. من این عبارت را در جایی، در مقطعی از زندگی‌ام خواندم. اما آن جمله زیان‌اقلص است. می‌توانم بگویم قبل از پله، فوتبال فقط یک ورزش بود. پله همه چیز را تغییر داد.»

ZENDEGI-SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

یک شنبه • ۱۱ دی ۱۴۰۱
۸ جمادی الثانی ۱۴۴۴ • اول ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۳۱۱۲۰

۳۳۴۰

۱۰ ناگفته «معینی» از «پله»

در گفت‌وگو با «زندگی‌سلام»

مجید حسین زاده | روزنامه‌نگار

۱۵ اردیبهشت ۱۳۵۱، تیم منتخب سانتوس برزیل که «پله» هم در آن حضور داشت برای یک بازی دوستانه به تهران آمد و در یک دیدار رسمی برابر تیم منتخب تهران، ۵ بر یک برنده شد. «مسعود معینی» پیش کسوت امروز، آن‌زمان در ترکیب تیم منتخب تهران به عنوان مدافع بازی کرد. شب بعد از بازی، اعضای دو تیم به یک کافه می‌روند و «پله» از «معینی» می‌خواهد که صحبت‌هایش را برای دیگر بازیکنان ایرانی ترجمه کند. «معینی» در گفت‌وگو با زندگی‌سلام و در پاسخ به این سوال که «پله» درباره چه چیزهایی با بازیکنان صحبت کرد، می‌گوید: «سوال خیلی خوبی کردید واقعا. تا حالا کسی این را از من نپرسیده بود و چیزی در این باره نگفته بودم اما کلمه به کلمه صحبت‌هایش یادم هست. صحبت‌هایش تقریباً یک ربع طول کشید.» در ادامه ۱۰ ناگفته «معینی» از «پله» و توصیه‌هایش به بازیکنان ایرانی را می‌خوانید.

۱ او ابتدای صحبت‌هایش گفت: «من فوتبال بازی می‌کنم تا با ارائه هنرم بتوانم مردم را خوشحال کنم. می‌خواهم مردم در فوتبال من چیزهایی را ببینند که تا امروز در فوتبال ندیدند. هدف از ارائه بازی و لیگ، ایجاد شور و علاقه و اشتیاق بین هواداران و تماشاگرانی است که در ورزشگاه حضور دارند. هدف اولم این است که مردم از دیدن فوتبال لذت ببرند.»

۲ پله در ادامه گفت: «هیچ وقت در فوتبال به برد باخت فکر نکنید. بعضی موقع‌ها خوب بازی می‌کنیم و ولی می‌بازیم. بعضی موقع‌ها بد بازی می‌کنیم و ولی می‌بریم. اما یادتان باشد بعد از بازی هم بازیکنان هم تیمی و هم بازیکنان رقیب را در آغوش بگیرید و تشکر کنید از ارائه فوتبال زیبایی که همه تلاش‌تان را برای آن به کار گرفتید.»

۳ پله رو به بازیکنان تیم ما کرد و افزود: «وقتی شما در یک تیم هستید، به فکر یکدیگر باشید، خودخواهی را کنار بگذارید و برای یکدیگر فداکاری کنید». اگر شما به گل چهارمی که برزیل در جام جهانی ۱۹۷۰ به ایتالیا زد، نگاه کنید، می‌بینید باین که خودش فرصت مسلم گلزنی داشت اما پاس دادو خودش گل نزن.

۴ پله که لحن صحبت‌هایش جدی بود، گفت: «ما برای تیم‌مان بازی نمی‌کنیم، ما برای مردم بازی می‌کنیم. مثلاً یک موزیسین که در اجرایش باعث خوشحالی و هیجان افراد حاضر در سالن می‌شود، ما باید همیشه به فکر کسانی باشیم که در سخت‌ترین شرایط می‌آیند تا فوتبال ما را ببینند.»

۵ سپس در ستایش فوتبالیست‌های ایرانی بیان کرد: «سعی کنید تا فوتبال‌تان را جهانی کنید. شما استعداد‌های فوتبالی خوبی دارید». این حرفش یادم نمی‌رود که گفت بازیکن‌های‌تان می‌توانند بروند در بهترین تیم‌های جهان بازی کنند، این امکان را باید برای خودتان فراهم کنید.

۶ آن‌زمان تیم ملی کشورمان برای یک مسابقه به کره شمالی رفته بود. «پله» بیان کرد: «خیلی دوست داشتم که این امکان فراهم بود تا در ایران بمانم و یک بازی هم با تیم ملی اصلی ایران داشته باشم اما حیف که فرصت ندارم». کلاً خیلی رفتارهایش پسندیده و اخلاق مدارانه بود.

۷ او در پایان صحبت‌هایش به بازیکنان تیم ملی ایران گفت: «من هرگز فکر نمی‌کردم که تهران به این زیبایی باشد». من خودم تعجب کردم و به او گفتم که شما ز جام جهانی ۵۸ سوئد به این طرف به بسیاری از کشورهای جهان سفر کردید؛ واقعا تهران زیباست؟ و گفت: «بله، واقعا تهران برایم زیباست. فکر نمی‌کردم در غرب آسیا، چنین جایی باشد.»

۸ درباره پله این را هم باید بگویم با وجود حرکات فردی زیادی که در بازی انجام می‌داد تا هنرش را نمایش دهد، در خورد‌های شدیدی هم با می‌اشد. همان‌طور که در جام جهانی آلمان نتوانست به بازی ادامه دهد اما هیچ‌گاه خشمگین نمی‌شد و همیشه می‌گفت که این جزئی از فوتبال است. اگر دقت کنید، یکی از بازیکن‌های عصر حاضر فوتبال که من هیچ‌گاه ندیدم بعد از سخت‌ترین برخورد‌ها، عصبی یا ناراحت بشود و بر کیفیت بازی‌اش تاثیر بگذارد، مسی است. مسی همیشه گفته که الگوی من فوتبال برزیل و مخصوصاً پله است.

۹ او از نظر ساختار بدنی هم با تمام بازیکنان جهان متفاوت بود. بدنی کاملاً ورزیده با قدی بلند داشت. پله با هر دیو شوت می‌زد او دستانش هم به درستی هنگام دویدن بهره می‌برد که او را از تمام بازیکنان جهان فوتبال متمایز می‌کرد. درباره شخصیت پله هم باید بگویم با وجود این که برترین بازیکن جهان بود، اما با تمام بازیکنان بی‌اندازه مهربان و شوخ‌طبع بود و همین موضوع باعث شده بود ما شیفته اخلاق و رفتار او شویم.

۱۰ یکی از خاطرات فراموش‌نشدنی آن بازی برای من به وجد آمدن بازیکنان و تماشاگران از تماشای بازی پله از نزدیک بود. یادم هست هر وقت پله صاحب توپ می‌شد، تماشاگران همه می‌ایستادند، بیش از ۶۰ یا ۷۰ هزار نفر آن روز در ورزشگاه بودند که هر بار پله پا به توپ می‌شد، از جای‌شان بلند می‌شدند. روحش شاد.